

Kompostowanie to jeden z procesów rozkładu materii organicznej, może on przebiegać w dwojaki sposób, albo beztlenowo w sposób gnilny, albo z udziałem tlenu poprzez właśnie kompostowanie. Proces ten polega na mikrobiologicznym rozkładzie substancji organicznych poprzez przekształcenie ich w kompost. Przyczyniają się do tego głównie termofilne promieniowce, bakterie, pleśnie oraz pierścienice (dżdżownice).

Sam proces jest znany ludzkości od wieków i sięga początków rolnictwa. Istota kompostowania wywodzi się od naturalnej zasady zamkniętego obiegu materii w środowisku naturalnym. Kompostowanie wiąże się także ściśle z rocznym cyklem życia przyrody - porami roku.

Proces ten jest analogiczny do tego jaki zachodzi w glebie, z tą tylko różnicą, iż kompostownik dużo "przetwarza" lepiej, szybciej i na większą skalę.

Wytworzony w procesie kompostowania humus wykazuje się (w zależności od kompostowanych materiałów) znaczącą zawartością azotu, potasu, fosforu i wapnia. Jest to doskonały nawóz dla roślin, a jego zawartość w glebie najlepiej świadczy o żyzności gleby. Dojrzały kompost można stosować bez żadnych obaw i ograniczeń ilościowych do nawożenia gleby. Zwiększa on urodzajność pól, pozwala na rekultywację ubogiej w składniki odżywcze i mineralne lub zanieczyszczonej gleby. Kompostowanie to prosty, tani i szybki sposób na uzyskanie własnego nawozu i jednocześnie pozbycie się zbędnych odpadów.

Jak zatem zbudować funkcjonalny kompostownik we własnym ogródku? Prawidłowe zbudowanie takiej instalacji, nawet w najmniejszym ogrodzie, jest bardzo proste i niezmiernie praktyczne. Większość naszych ogrodów składa się z dwóch głównych części. Pierwsza część ogrodu pełni zwykle funkcję reprezentacyjną, rosną w niej krzewy ozdobne, latem kwiaty. Nie ma tu więc miejsca na kompostownik. W drugiej części ogrodu, z tyłu domu znajduje się zazwyczaj warzywniak albo sad. To odpowiednie miejsce na budowę kompostownika. Zważywszy, że każdy z nas rocznie przyczynia się do wytworzenia blisko 300kg odpadów, a ¼ z nich nadaje się do kompostowania, mamy dobry powód by chronić przyrodę i to surowcem za darmo.

Na złożony proces kompostowania wpływają takie czynniki jak:

- materiał, który kompostujemy;
- temperatura kompostowania;
- dostępność tlenu;
- wilgotności kompostowanego materiału;
- ilości i jakości mikroorganizmów kompostujących.

Do kompostowania używamy następujących odpadów:

- resztki roślinne z kuchni, także fusy z herbaty, resztki warzyw, owoców, skorupki jajek;
- trawa z plewienia i koszenia trawy, zeschłe rośliny;
- poobcinane gałęzie - ale muszą być wcześniej poszatowane sekatorem;
- zdrowe zielone liście z drzew, które gdy są świeże szybko gniją i wprowadzają duże ilości azotu do gleby
- niestety chore trzeba oddzielnie spalić lub zakopać w ziemi, gdyż mogą zakazić cały kompost;
- popiół ze spalonych liści;
- papier czy tektura w drobnych kawałkach – rozkładają się wolniej niż zielone liście, ale dają więcej węgla i tworzą luźniejszą konstrukcję;

- resztki jedzenia i ściółki po domowych zwierzętach roślinożernych – w tym ich odchody (ale już nie odchody kocie czy psie);
- małe ilości odpadów zwierzęcych, ale przegotowanych - zawsze trzeba je przykryć warstwą roślinną by nie kusiły dzikich zwierząt w ogrodzie.

Aby uzyskać wysoko zmineralizowany kompost, należy przede wszystkim różnicować odpadki, które wrzucamy do kompostownika. Odpady, które przeznaczamy na kompost muszą być biodegradowalne. Nie kompostujemy odpadów, które mogą zanieczyścić proces. Należą do nich: mięso, mocno solone potrawy, pestki, chwasty (szczególnie perz, powoje czy jaskier rozłogowy) z nasionami.

Kilka zasad pomocnych w uzyskaniu dobrego kompostu:

1. Kompostownik musi znajdować się w zacienionym miejscu - najlepiej pod drzewem, ważne również aby było to miejsce przewiewne- otwarte przynajmniej z dwóch stron;
2. Konstrukcję budujemy z materiałów nierozpadających się - nadają się do tego stalowa, metalowa siatka, lub powlekane drewno. Przez konstrukcję będzie przeciekać woda deszczowa, dlatego muszą być w tym celu utworzone specjalne szpary.
3. Kompostownik buduje się pryzmami, czyli warstwami odpadów w odpowiednich proporcjach.
4. Kompost należy mieszać – najlepiej widłami – by nie był ubity.

Pryzmy układają się oczywiście w miarę tworzenia się odpadów w gospodarstwie domowym. Każdą 20-30 cm warstwę należy posypać gotowym produktem ogrodniczym do kompostowania. Czas oczekiwania na dobry kompost to około 2 do 3 miesięcy. Ważna jest jego odpowiednia pielęgnacja. Należy pamiętać, aby zachować wilgotność ściółki, szczególnie przy upałach, ale nie doprowadzić do tego, by był mokry oraz by lała się z niego woda. Nie należy doprowadzić do zalania deszczówką (grozi kwaśną patologiczną pleśnią). Aby wstecznie otrzymany produkt był puszysty, sypki i lekki należy wietrzyć kompostownik. Gotowy kompost należy przesiać ziemią, by dobrały się do niego np. użyteczne dżdżownice.

Otrzymany kompost można stosować jako:

- grunt pod uprawy,
- ziemia na rekultywację zniszczonych terenów;
- pożywka dla warzyw, tylko nie tych korzennych. Świetne pod pomidory czy ogórki. Wytworzony w procesie kompostowania humus zawiera dużo azotu, potasu, fosforu i wapnia. To doskonały nawóz dla roślin, a jego zawartość w glebie świadczy o żyzności gleby. Dojrzały kompost można stosować bez żadnych obaw i ograniczeń ilościowych do nawożenia gleby. Zwiększa urodzajność plonów. Ponadto, kompostowanie to najprostszy i najtańszy sposób na pozbycie się zbędnych odpadów i jeszcze wytworzenie własnego nawozu.